

TITULUS VI.

DE INSTITUTIONE CLERICORUM.

CAPUT I.

De Seminariis.

393. Seminaria iam erecta, et quae in posterum erigi debent, normis a Tridentina Synodo statutis omnino subiiciantur; ideoque eorum regimini et administrationi praeesse debet Episcopus cum consilio deputatorum. In his vero collegiis iuvenes et adolescentes recipiantur, quorum indoles et voluntas spem afferat eos ecclesiasticis ministeriis perpetuo inservituros.

394. Curent Episcopi ut intra eiusdem Seminarii muros, divisiones peragantur secundum aetatem, numerum et progressum alumnorum, praecipuam diligentiam adhibentes, ut qui iam clericali vita initiati fuerint omnimode ab aliis segregati maneant, et specialibus legibus regantur, quibus providendum est ad eorum incrementum in charitate erga Deum et proximum.

395. Seminarii rector, cui ceteri moderatores subiici debent, ab Episcopo de consilio deputatorum semper est nominandus.

396. Officiales duo constitui debent, quorum unus disciplinam et externum ordinem regat, et alter in rebus spiritualibus sit praefectus, sed ambo generali rectori subiiciantur in omnibus.

397. Inter professores ecclesiastici tantum admittantur, et tali virtute praediti, ut tamquam veri magistri scientiae et virtutis habeantur, non tantum verbis, sed exemplis potissimum sanctae conversationis. Ubi vero necessitas urgeat, pro scholis inferioribus, etiam laicos, dummodo christianis moribus praestent, adhiberi permittimus.

398. Praedicti professores ab Episcopo etiam de consilio deputatorum nominandi sunt, et etiam ad nutum ipsius removeri possunt. Verum ad melius studiorum incrementum, diuturnum magisterii exercitium perutile existimamus.

399. Ad bonum promovendum circa ea omnia, quae ad conscientiae tranquillitatem et spiritualem alumnorum processum referuntur, volumus et mandamus ut in posterum non omnibus indiscriminatim licentia concedatur ad confessiones illorum audiendas: ideoque coelestis doctrinae pabulum expectent ab his quorum doctrina et experientia suffulti, ad perfectionis apicem quotidie et pro viribus tendant. Confessarii vero istiusmodi, per viscera misericordiae Dei adhortamur: hisce S. Caroli Borromaei verbis: « Studeat in omnium mentibus
« maximum animarum zelum, propriae voluntatis abnegationem, veram obedientiam, paternam charitatem
« inserere, internascentia opimorum beneficiorum vel
« divitiarum desideria salutaribus monitionibus extinguat, quoslibet etiam illis de rebus sermones prohibeant; solam denique illis Dei gloriam et animarum salutem procurandam esse doceat et expectandam »¹.

400. Prohibemus ne alumni clericali vita initiati, finito scholari cursu, ad proprios lares redeant. Verum

¹ Institut. Seminar., p. 2, cap. 4.

ubi facultates non sufficiant ad illos per omne tempus sustinendos, nec rusticationis domus habeatur, ut oporteret, detur quidem venia ad suos deveniendi; sed omnino caveatur, ne pietatis et scientiae fructus evanescant. Appositis igitur litteris a rectore commendentur singulis propriis eorum parochis, ut super totam eorundem agendi rationem per se et per alios invigilent; et dum tempus advenit ad Seminarium redeundi, litteris parochiali sigillo munitis rectori significetur quidnam in singulis capitulis, quae in commendatitiis epistolis expressa fuerunt, aliisque etiam in rebus excessus extiterint, vel defectus.

401. Haec synodus existimat prorsus necessarium in primis esse, ut opportunis et ad rem apprime facientibus constitutionibus Seminaria regantur, tum quoad morum disciplinam, tum quoad studiorum materiam et ordinationem. Unde decernimus existentium constitutionum accuratam revisionem fieri, et si quae corrigenda, vel reformanda, vel augenda sunt, quam primum ad huius Concilii normam et ad propositum finem aptari, et quae opportuniora videantur constituere, tum circa officia et munera moderatorum, rectoris scilicet, prorectoris, praefecti spiritualis, praefecti disciplinae, professorum et oeconomi, tum circa disciplinam, tum etiam circa cetera omnia quae ad alumnos spectant, ut uniformi regula ordinari possint. Item optandum oret, ut in istis rebus unitas in singulis provinciae dioecesibus servaretur.

402. Seminaria exempta sint a parochorum iurisdictione, et Episcopis immediate subiecta.

403. Cum maxime praestet, ad virtutes fovendas, castitatis praesertim et pietatis, Congregationem instituere sub titulo B. V. Mariae et S. Aloysii Gonzagae,

peroptamus ut in cunctis seminariis et collegiis, servatis de iure servandis, praedicta erigatur Congregatio et Primae Primariae in Urbe aggregetur, ad participandum de bonis spiritualibus dictae Primae Primariae concessis; et ubi iam sit erecta et aggregata, conservetur ac foveatur.

CAPUT II.

De ratione studiorum et de gradibus academicis.

404. Cum labia sacerdotis custodire debeant scientiam, et legem populi requirant ex ore eius, ad tanti honoris ac dignitatis fastigium progredientibus quam maxime congruit, ut non modo ea quae ad rectam et fructuosam dispensationem mysteriorum Dei stricte necessaria sunt, diligenter ediscant, verum etiam disciplinas et artes, quae muneri sacerdotali permagnum decus et splendorem afferunt, totis viribus studeant comparare. Quapropter, in nostrae provinciae seminariis sequentibus studiis operam navari intendimus et statuendum duximus ab iis qui ad sacerdotium contendunt. In primis, quoad linguarum peritiam, hispanicae scilicet, latinae, graecae, hebraicae, gallicae et anglicae. Matheseos quoque scientiae, physicae, geographicae, cosmographicae et philosophicae. Historia ecclesiastica nationalis et universa eorumdem cultui detur. Item Ars rhetorica et eloquentia sacra. Theologicam scientiam, tum dogmaticam, cum moralem omnibus omnino sacerdotibus etiam rudioribus necessariam, assidue adipisci conentur, necnon asceticam et mysticam. Ius naturae et canonicum, sacram liturgiam, ecclesiasticum computum et cantum choralem more romano sequen-

dum. Ad sacrae Scripturae studium etiam quam diligentissimo animo se conferant alumni.

405. Studiis praeviis adhuc vacantibus, uberiores catechismi et religionis christianae explanationes gradatim tradantur.

406. Summa diligentia lingua latina, quae est Ecclesiae propria addiscatur; sed non tantum grammaticalia delibent discipuli, verum etiam sic exercitentur oportet, ut latine loqui et scribere facile correcteque valeant; ideoque mandamus, ut quae explanationes in schola latino sermone exprimi possunt, ita quotidie fiant. Aurea D. Thomae Aquinatis philosophica doctrina, toties a SS. D. N. P. Leone XIII commendata, praecipue vero Encycl. « *Aeterni Patris*, » uti excellentior atque ad hodiernos errores profligandos magnopere aptior, adamussim exponatur.

407. In re theologica eiusdem D. Thomae Aquinatis angelica doctrina diligentissime atque instanter perquiratur, et ad praxim seu in re morali eam reduci volumus iuxta mentem et germanas S. Alphonsi M. de Liguori institutiones. Horum etenim doctrinas Romani Pontifices super alias omnes commendaverunt, omnique honore ac laude maiores existimarunt.

408. In his vero disciplinis scholastica methodus adhibeatur, ita tamen ut discipuli, technica verba perfecte dignoscentes, ea quoque ad communem sermonem vertere possint; sic etenim aliis, etiamsi non versatis, proprias notiones rite communicare valebunt.

409. Cum verbi divini praedicatio diuturnam et studiosam praeparationem exigat, praecipimus ut in nostris Seminariis studio eloquentiae sacrae et theorice et practice maxima adhibeatur cura.

410. Episcopis de consilio deputatorum tempus et

ordinem designare competit quibus memorata studia perficiantur, et alia quoque prudenter superaddere possunt, si opportunum videatur; et Seminarii moderatorum etiam accepto consilio, textos exponendos tradere eorumque stabilitati prospicere.

411. Episcopo quospiam excusatos habere liceat ab uno vel pluribus studiis ad ministerium haud omnino necessariis, salvo proinde regulari et integro curriculo philosophico et theologico.

CAPUT III.

De ecclesiasticis studiis, elapsis Seminarii curriculis indesinenter perficiendis.

412. Cum doctrina sine vita superbum faciat et vita sine doctrina inutilem reddat, praecipit haec synodus, ut clerici omnes sacris studiis constanter incumbant, nempe: Scripturis Sanctis et canonibus, ut omne opus eorum in praedicatione et doctrina consistat, atque aedificent cunctos tam fidei scientia, quam operum disciplina. Etiam Scripturae interpretum, sanctorum Patrum et conciliorum studiis operam navare debent. Probatissimos Theologiae, tum dogmaticae, tum polemicae, tum moralis, tum pastoralis, tum etiam asceticae auctores, rerumque liturgicarum expositores, sedulo attenteque discurrant. In ecclesiasticis annalibus aliisque disciplinaribus studiis, accurate diligenterque versari non omitant.

413. Postulat Divinae Providentiae ratio, ut in revocandis ad fidem et ad salutem populis, etiam ab humana scientia praesidium quaeratur. Minime igitur negligendae sunt profanae disciplinae, philosophia nempe,

historia et scientiae naturales; immo earum adiutorium quaerendum, his praesertim temporibus in quibus tantus fit nominis philosophiae et naturalium scientiarum abusus.

414. Inter praecipua clericorum studia, considerari oportet Latinae linguae atque vernaculae tirocinium; quapropter volumus ut omnes clerici nihil plane intentatum relinquunt, donec optime calleant huiusmodi linguas.

415. Clerici solas ephemerides sincere et rite catholice legant; sed in earum etiam lectione sobrietate uti debent.

CAPUT IV.

De examinadoribus ordinandorum et sacerdotum.

416. Permagnam diligentiam et studium adhibere tenetur Episcopus, ut de sufficientia, vita ac moribus ordinandorum moralis certitudo habeatur; peccabit namque mortaliter si indignos scienter ordinaverit, id est, non habentes scientiae et virtutis sufficientiam, quia infideliter in re gravissima officium dispensatoris agit.

417. Episcopos igitur in Domino adhortamur, ne contra Apostoli praeceptum cito manus imponant, sed cum omni diligentia et animi contentione, ordinandorum qualitates et merita perpendant, neque eos, qui minus fuerint idonei, paucitatis ministrorum specioso praetextu, ad sacros ordines suscipiendos admittant. Ad hoc sacerdotes et alios prudentes viros divinae legis peritos ac in ecclesiasticis sanctionibus exercitatos

sibi adsciscant, qui ordinandorum genus, personam, aetatem, institutionem, mores, doctrinam et fidem diligenter ponderare valeant.

418. Nullus, etiamsi regularis sit, potest confessiones audire saecularium, nec se ad id tamquam idoneus reputari, nisi ab Episcopis per examen aut alias idoneus iudicetur, et approbationem, quae gratis detur, obtineat.

419. Ad examinandos eos qui ordines petunt, aut ad excipiendas confessiones approbari cupiunt, potest Episcopus examinadoribus uti quos maluerit, dummodo eligantur qui scientia et prudentia magis idonei videantur, iurentque omnes ad sancta Dei Evangelia, se, quacumque humana affectione posthabita, fideliter munus executuros, et vere et sincere manifestaturos eorum compertam scientiam de quibus ipsi experimentum sumpserint. Examinis vero causa nihil quidquam pecuniae, praemii, alicuiusve doni, aut quid simile accipiant. Si vero examinandorum quisquam per se, vel interpositam personam dona favoresve examinadori praemiserit, Episcopo statim denuntietur, et si est ordinandus, eundem ad ordines pro illa vice inhabilem decernat; si ad audiendas confessiones examinatur, poena arbitrio Episcopi puniatur.

420. Maximam curam adhibeant examinadores in perscrutanda scientia eorum qui ad audiendas confessiones examinantur, et ideo eos interrogent de scientia Theologiae Moralis et Asceticae; de reservationibus, sive ab Apostolica Sede, sive a proprio Episcopo factis; de Constit. *Apostolicae Sedis*, qua ecclesiasticae censurae latae sententiae limitantur; de suae propriae dioecesis legibus; ac denique de his omnibus quibus hoc perdifficile munus recte peragere valeant.

421. Ea, de quibus subituri examen interrogandi sunt, examinadores per se vel per alios, directe vel indirecte, ne patefaciant; si quis autem eorum qui examinandi sunt, consanguineus, affinis, familiaris familiae adiunctus alicuius examinadoris fuerit, iste ab illo examinando absteat.

422. Examinadores sua suffragia ferre debent priusquam a loco examinis discedant. Nec quidquam refert an inter se suffragia secreto vel palam ferant.

423. Sententiam quam in approbando vel reprobandando dicturi sunt, nulli patefaciant; secus graviter moneantur et puniantur.

424. Cum ad Episcopum pertineat sacerdotes approbare ad confessiones subditorum exaudiendas, ad nutum etiam potest hanc approbationem limitare; sed cum frequentissime contingat, quod, qui initio praeclarissime confessarii munus susceperunt, post diuturnum tempus, omnium studiorum cura neglecta, pristinam scientiam amittant, facultatem audiendi confessiones certis limitibus regulariter Episcopus concludat, ita ut determinato temporis spatio, eam conferat, eoque transacto, imo quoties opportunum ei visum fuerit, sacerdos sive saecularis sit sive regularis, poterit ad examen iterum vocari. Facultatem vero illimitatam caute et non frequenter concedat.

CAPUT V.

De collationibus seu conferentiis ecclesiasticis.

425. Cum haud satis sit, quod sacerdos sacras disciplinas semel percurrerit, perceperit, immo et praeclare docuerit; ut animo poenitus defigantur quae didicerit, novaque etiam documenta comparet, volumus ut collationes seu conferentiae, non modo serventur et per-

ficiantur ubi vigent, sed instituantur ubi non sint, et ubi in desuetudinem abierunt restituantur.

426. Cuncti sacerdotes, et etiam regulares pro excipiendis saecularium confessionibus approbati, quamvis parochi non sint, et similiter qui ad aliquam religiosam congregationem pertinent, conferentiis interesse tenentur, si in coenobiis in quibus commorantur, lectio de morum doctrina et collatio de casibus conscientiae non habeatur ad normam constitutionum proprii ordinis. Proinde, qui sine legitima causa aut licentia sive Ordinarii, sive parochi, non intersint, arbitrio Episcopi puniantur.

427. Quaestiones quae in collationibus pertractari debent, ad Sacram Scripturam, Theologiam Moralem et Sacram Liturgiam pertineant. Sed praecipue casus conscientiae disceptentur, et non qui ad ingenii exercitationem tantum inserviant, ita scilicet ut, qui in conventu fuerint, rerum potius tractationem et usum, quam verborum argutias consectentur. Hoc tamen studiose curandum, ut ea sententia vincat, quae media via inter rigorem et laxitatem incedat.

428. Quaestiones et casus conscientiae de quibus in collationibus disserendum est, ab Ordinario in Directorio seu Calendario Cleri dioecesei vel aliter publice proponi debent.

429. Si ob temporis intemperiem viarumque longitudinem et asperitatem, aut parvum sacerdotum numerum, aliasve difficultates, aliquis collationem adire non valeat, quaestiones assignatas scripto resolvere debet, et ad praesidem conferentiae fideliter mittere.

430. Ex ipso clericorum conventu deligatur actarius, qui et ad dictandum et ad scribendum magis idoneus sit, et cuius munus erit omnia acta conventus suae

parochiae diligenter conscribere et in apposito libro servare: praedicta acta a parochi et ab actuario subscripta bis in anno Ordinario remittantur.

431. Clerici ad examen venientes occasione renovandi licentiam ad confessiones exaudicendas, litteras afferre tenentur, ubi de eorum ad collationes assistentia constet.

432. Sacerdotes denique in his congregationibus ita se gerant, ut in Christo concordēs, mutuis consiliis iuventur, et populus sacerdotum charitate perspecta, in maiorem sacerdotii aestimationem veniat, atque ad monita ac prudentes reprehensiones suscipiendas, docilior evadat.